"భావతరంగాలు"

శ్రీ పి. వి. రత్నం

"ఏమండోయ్! ఇక బాకీ పెరిగితే లాభం లేదు సుమండీ" అని కిళ్లీషాపువాడు, ఆనాడు, అంతమందిలో, అకస్మాత్‌గా, అన్నమాటలు, ఇంకా చెవుల్లో, గింగురు మంటూనే వున్నాయ్. నిజంగ అవి మాటలు కావు ముల్లు పోట్లు.

ఆత్మాభిమానం, ఆవేశం కవలు పిల్లలు అయినా, అంచులు దాటలేదు, అవమానం; అంచులు దాటిందంతే. ఆనందాన్ని అణచి పారేసాయ్.

కాని తటాపటా యించాను. తమాయించు కున్నాను. తలతిరిగి పోయినా, తలవంపు అయినా, తొట్రుపాటు పడలేదు. తలతీసినంత పని అయింది.

"ఏమండోయ్, ఇక బాకీ పెరిగితే లాభంలేదు సుమండీ" అనడం తల తీసినంత పనికదూ?

ఏమి మాట్లాడం? ఎలా మాట్లాడం? కొంత సేపటికి, తెప్పరిల్లి "సరేలే" అన్నాను. ఎలా అన్నానో, ఏమన్నానో, జ్ఞప్తికి రావడం లేదు ఇప్పుడు.

ఉత్సాహంగా, ఉల్లాసంగ, ఉబుసుపోక కబుర్లు చెప్పు కుంటూ, స్టేషన్‌కు మిత్రులతో కలిసి వెళ్తుంటే, ఆ కిళ్లీ షాపు కన్పించింది, మెదిలిన ఆలోచన, మెరిసిన కళ్లు, సిగరెట్లు వైపు పోయాయ్, పోయిందే ముందని, ప్రియ మిత్రుల్ని తీసుకొని, పద్దువ్రాసి, పెట్టె సిగరెట్లు తీసుకుందా మని వెళ్లాను.

నన్ను చూసి, ఏమనుకున్నాడో, సిజరు పెట్టె ఇస్తూ "ఏమండోయ్ ఇక బాకీ పెరిగితే లాభంలేదు సుమండీ" అన్నాడు అదోలా ముఖం పెట్టి.

నా ప్రక్కనున్న స్నేహితులు ఏమను కుంటారో, ఎలాంటివారో, వాడు ఊహించడు. వాడికి అవసరం లేదు కూడా. ఏమి లోకం? పిచ్చిలోకం!

ఇక నా గౌరవం, గొప్పతనం, అంత మందిలో, అప్పటికప్పుడు, అనుకోకుండా, అంతరిస్తుందని అను కోలేదెప్పుడూ, ఎప్పుడూ ఊహించని సంఘటన!

నవనాడులూ కృంగతీసిన మాటలు .... నెత్తురుచుక్క లేకుండాచేసిన హెచ్చరిక!

ఇక అక్కడ నిలబడలేక పోయాను. అంత వరకు ఉరకలు వేస్తున్న ఆనందోత్సాహాలు అంత మయ్యాయ్ నామర్యాద మంట గల్సింది.

నా మాట నీటిమూట! నా ప్రతిష్ఠ, నా హోదా, నా ఇంకా "నేను" 'నేనానా'? అని ఏమో!

ఇక, మిత్రులతో, ముసిముసి నవ్వులతో, మాట్లాడ లేక పోయాను. ఎలా మాట్లాడుతాను? మిత్రులముందు మాడిన ముఖం.... రైలుకు మిత్రులు వెళ్లిపోయారు....

నా బుర్ర వేడెక్కి పోయింది. మనస్సు మాట్లాడు కుంటోంది, ఆవేశం! ఆవేదన! అసంతృప్తి! అవమానం!! ఒక్కొక్కటి ఒక్కొక్కసారి .... విజృంభిస్తున్నాయ్. వడివడిగా విజృంభిస్తున్నాయ్!

స్టేషన్‌లో నుంచి సిగ్నల్ దాటాను. జీవితంలో ఒక సిగ్నల్! ఎర్రనిదీపాలు! పచ్చనిదీపాలు....అటూ ఇటూ .. తీగలు దాటుకుంటూ, తప్పుడు బద్దెలు, దాటుకుంటూ, గేటులోంచి వచ్చాను. జీవితానికి దీనికీ ఎంత సంబంధం, మరుపురాని సంబంధం.

నడుస్తున్నాను, నడవలేక, నడుస్తున్నాను. నడవలేక, నడవలేక నడుస్తుంటే, ఆలోచనలు అంగలుమీద అంగలు వేసుకుంటూ, బాగ, నడుస్తున్నాయ్.

ఎంత మాటన్నాడు? ఎలాంటి మాటన్నాడు? "ఇక బాకీ పెరిగితే లాభంలేదు సుమండీ" అని! అంటే అరువు అసాధ్యం అని అనడం కదూ?

వాడికి విశ్వాసం వుందీ? వివేకంవుందీ? విలువ, నా 'విలువ' తెలుసా? 'వెధవ' ఛా! ఛా! తప్పు తప్పున్నర అలా అనుకోవడం.

ఆ! తప్పు ఏమిటి? ఎన్నిసార్లు, ఎన్ని పదులు ఇవ్వ లేదు? ఎగ్గొట్టానా? ఇవ్వనన్నానా? ఎక్కువ రాసావన్నానా? వెటకారంగా చెప్పానా? టపీమని, మనియార్డరురావడంతో మొఖంమీద, నిటారుగా నిలబడి, నిర్లక్ష్యంగా, పదిరూపాయల నోటు విసరడం లేదూ? అప్పుడు పీనుగు "హిహి" అంటూ, సిగరెట్లు పెట్టుకు పెట్లు వక్కపొడి పొట్లాలు, ఎన్నికావాలన్నా, ఎప్పుడు కావాలన్న ఇస్తాడు.

ఇస్తాడులే. బాకీ నిమిత్తం పదిరూపాయలు జమ కట్టితే ఇవ్వడూ? ఇస్తాడు, అదైనా, ఆరురోజులు .... అను మానించకుండ, అభ్యంతరం లేకుండా, ఆనందంగా, అందిస్తాడు చేతికి .... మళ్లీ మామూలే ముఖం ముడుచుకుంటుంది. ముఖభావం ఎప్పుడూ, ఏడుస్తూ, వుంటాడు. చిటపటలు, చిర్రులు బుర్రులు...రోజులు దాటితే, రుసరుసలు....

అరువు ఇస్తే అవసరం తీరదని కాబోలు! అరువు ఇవ్వడానికి అలా చచ్చిపోతాడేం? డబ్బు ఎలాగూ, ఎప్పుడైనా, పుచ్చుకుంటాడు. వదులుకుంటాడా? ఊరుకుంటాడా?

వాడికి ఆమాత్రం జ్ఞానం వుంటే ఇంకేం? నావిలువ, గౌరవం, వాడికి ఏమితెల్సు? తెలియకపోతే, తెలియ నట్టుండాలి. లేదా చెబితే వినాలి. అదేమిటిలే, అరువు అరువు అని అంతా దుకాణంలో వున్న సరుకు పట్టుకొని పోతే, 'దివాలా' తీయవలసిందే. మూడు రోజులకు దివాలా....అంతా అలా అనుకుంటే, ఇక వ్యాపారం సాగేదెలా? అవసరం కొద్దీ, ఆత్రుతతో అడుగుతాడు. అంత మాత్రంచేత, 'అజ్ఞాని' అనుకోవడం అజ్ఞానం అనుకున్నాను.

ఉహూ, అదికాదు అసలు. ఆ కిళ్లీషాపు వాడు ఎందుకలా ఏడుస్తూ వుంటాడు? ఎప్పటికప్పుడు, పుస్తకంలో, పదిలంగా, పద్దు, న్యాయంగా, నిక్కచ్చిగా, రాసి పారేసే వాడ్నే. అడగడం, నాక అలవాటు అడగొద్దు అని అనేక అర్జీలు పెట్టుకున్నా అడగడం మానదేం? ఉంటే దాచుకుంటానా? మనియార్డరు రాలేదంటే అలా చూస్తాడేం? ఇస్తానంటే నమ్మడు. "ఎప్పుడూ మీరింతే" అంటాడు పైగా. ఇలాగే తిప్పుతానట వెధవ పీనుగు, బ్యాంకు చెక్కులు మార్చడం అనుకున్నాడేమో! మధ్యలో, మాయమై పోతానని మోసగిస్తానని, వాడికి భయం. తగని భయం తీరని భయం.

ఆ భయం, బిడియం లేకుండా, భక్తిలేకుండా, "బాకీ" "బాకీ" అని పలవరిస్తూ వుంటాడు, పదిసార్లు గుర్తు చేస్తాడు. "చెప్పావుగా, రావడంతో ఇస్తానంటే" వినడు. వాడు అలాగ ఇస్తాడు కనుకనే అసలు అ సిగరెట్లు కాల్చినట్టే వుండదు. వీడి మాటలు మెదడులో మెదలి, మనస్సును చికాకు పరుస్తాయ్.

నాకు వాడు నెలకు అనేకసార్లు అనుకోకుండా కన్పిస్తూ వుంటాడు. ఎక్కడ? కలలో. నిజంగాకలలోకళ్లముందు.... ఏనుగుగున్నలా, యమకింకరుడులా, ప్రత్యక్ష మవుతాడు. "బాకీ" "బాకీ" అంటూ నా "బెడ్" చుట్టూ తిరుగుతాడు ఇక చెమటలు.... ఒకటే చెమటలు... నిద్ర పట్టదు. ఇంకేం నిద్ర....ఒకటే.... నిద్ర....

'బాకీ' పెరిగినట్టు నాకు తెలియనే తెలియదు. కాని వాడు ఇట్టే కనిపెటి వేస్తాడు. బాకీ అడిగేడా, ప్రాణాలు పోయాయన్నమాటే. తలెత్తుకొని, ఇక ఆవీధిలో, అందరితో నడిచి వెళ్లడమే? అసాధ్యం. అసంభం ఉహూ, రాయిలా, మైలు రాయిలా, వాడు అక్కడ...రాయిలా. మూలలో నేనిక్కడ... మెయిన్‌రోడ్డును మర్చి పోవల్సిందే, మనియార్డరు వచ్చేవరకు...

లేదంటే, ప్రక్కసందులో నుంచి, ప్రక్కప్రక్కలకు చూస్తూ, ప్రాణాలు అరచేతిలో పెట్టుకొని, బిక్కుబిక్కుమంటూ, పోవాలికదా!

పోనీ వాడి దగ్గర మానివేద్దామంటే....అది లాడ్జికి దగ్గరలో....హోటల్‌కు దగ్గరలో.... మంచి సెంటర్‌లో మెయిన్ రోడ్డులో వుంది. అన్ని రకాల సిగరెట్లూ, వాడి దగ్గర దొరుకుతాయి. హంగామా హెచ్చు. అందుకే అంతా అక్కడకు మూగుతారు. పెద్దలకు, పిన్నలకు, అక్కడ ఖాతాలు వుంటాయ్. వాడు అరువు యెంతైనా పెట్టగలడు. పైగా అక్కడే అంతా కొనడం ఒక అలవాటు అయిపోయింది. కల్సుకోవడం అక్కడే. అన్ని రకాల కబుర్లు, అన్ని రకాల విద్యార్థులు, అక్కడే కన్పిస్తారు. కులుకుతూ, కేరింతాలు కొడుతూ, కుర్చీల్లో కూర్చొని, రేడియో పాటలు వింటూ పిచ్చాపాటీ మాట్లాడుకోవడం మామూలు....

అక్కడ యెవరికైనా ఖాతా వుంటుంది. వుందంటే ఘనత. లేదంటే హీనం. అక్కడే, చక్కగా, సభ్యత సంస్కారం నవ్వుతుంటాయ్. నాగరికత నాట్యం చేస్తూయుంటుంది. ఎప్పుడైనా, యెవరికైనా, ఏమైనా, "ఆఫర్" చేయాల్సి వుంటుంది. డబ్బులు జేబులో గలగల లాడక పోవచ్చు. గడగడ లేకుండా, ఘరానాగా, ఆ కిళ్ళీ షాపులో ఖాతావుంటే, పద్దురాసి, పదిమందికైనా "ఆఫర్" చేయొచ్చు. ఖాతాలేదంటే, డబ్బులు లేవంటే ఖుషీగావుంటే నాకు నామోషీకాదూ?

నెలనెలా నాన్నగారు 'వంద రూపాయలు' పంపిస్తున్నారు. అసలు యెంత పంపించినా, నాకు సంతృప్తి, సంతోషం వుండదులే. సరిపోదు అంతే. ఆ 'వంద'తోనే సరిపెట్టుకొని తీరాలి. ఎక్కువ పంపమని యెలా రాయగలను ? రాసినా యెలా పంపించ గలరు ?

నెలనెలా యిబ్బంది. మహా యిబ్బంది. మీల్స్ హోటల్ అయ్యర్.... ఫర్వాలేదులే. మీల్స్ టిక్కెట్స్ అయినా అంతగా, బెంగ పెట్టుకోనవసరంలేదు 'ఉడిపి' హోటల్‌లో నెలకు 20 రూపాయలకు తక్కువలేదు. ఇంచుమించు. ఇదిగో, అదిగో అంటే రెండు రోజులు ఆగడానికి, వాళ్ళకి అభ్యంతరం లేదు.

పోనీ ఏ మిత్రుడ్ని అయినా అడుగుదామంటే అభిమానం అడ్డుపడుతుంది. ఇంతాచేసి అడిగితే లేదనవచ్చు. మరోలా మాట్లాడవచ్చు.

ఛా! ఛా! సిగరెట్లు ఎంతపని చేస్తున్నాయ్ ? ఎంత హుషారిస్తాయో, అంత మనస్సుని పాడు చేస్తాయ్, కాల్చకుండావుంటే.... అమ్మో! ఇంకేమైనా వుందీ ? పోనీ మరెక్కడయినా మరొకసారి ఖాతా పెట్టితే.... ఇప్పుడెవరు ఒప్పుకుంటారు ?

పోనీ తక్కువ రకం సిగరెట్లు కాలిస్తే ...నాన్‌సెన్స్! "బిసీత్ ది డిగ్నిటీ" న్యూసెన్స్‌కూడా—అలవాటు అవమానం చేస్తున్నా—తలవంపు జరిగినా, తిరుగుబాటు చేయలేను. చేయలేను, ఎవరిమీద, ఎందుకు ? ఎప్పుడు ? ఎట్లా ! సిగరెట్లు మానేస్తే ఆకిళ్ళీ షాపువాడు ఇక నన్ను అడగగలడూ ? అరువు యివ్వననగలడూ ? వాడి అవసరంలేదు. అంతిమఘట్టం—అఖండ విజయం.

సిగరెట్లకు అలవాటుపడ్డ బానిసను—కన్పించని బానిసను—కరుకులేని బానిసను—కడగలేని బానిసను—కాలానికి కట్టుబడ్డ బానిసను—రోడ్డుమీద నవ్వలేక నడుస్తున్నాను నడవలేక నడుస్తున్నాను—

అప్పుచేసిన అవమానం—అశాంతి రేపిన అవమానం—అణచివేస్తా. ఆపివేస్తా. అందుకే, రేపు మనియార్డరు రావడంతో వాడి మొఖాన పది రూపాయల నోటు కొట్టి—పారేస్తా—రేపు వాడిపని—ఔను. రేపు చెబుతాగా.... రేపు రావాలి, ఔను నేను విజంగా, ఏరోజుకారోజు, రేపుకోసం ఆశతో, ఆరని ఆశతో, అంతులేని ఆశతో, అమూల్యమైన ఆశతో, చూశాను, చూస్తాను.

★

"దేశ భాషలందు తెలుగు లెస్స"
సబ్బులలో వసంత్ సబ్బు

విశాలాంధ్రలో నాణ్యమైన టాయిలెట్ సబ్బు
తయారు చేయు ఫ్యాక్టరీ ఇది ఒక్కటి మాత్రమే.

వసంత్ సబ్బుతో

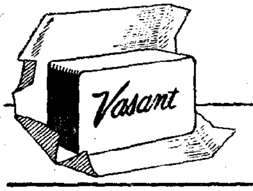

నిత్యం వసంత ఋతువే.
నాణ్యమైన సబ్బు సరసమైనధర.

వసంత్ సోప్ వర్క్సు లిమిటెడ్,
విజయవాడ.